

LEIDRAAD EN HANDLEIDI GEACTUALISEERD

HET IS EEN BEKEND DUO IN DE WERELD VAN DE OPENBARE VERLICHTING: DE 'LEIDRAAD CIRCULARITEIT OPENBARE VERLICHTING' EN DE 'HANDLEIDING ARMATUREN & MKI.' BEIDE BOEKJES WORDEN OP DIT MOMENT GEACTUALISEERD EN KOMEN EIND 2022/BEGIN 2023 BESCHIKBAAR. IN DIT ARTIKEL EEN PREVIEW.

TEKST: BEATRIJS OERLEMANS

Leidraad circulariteit openbare verlichting

De Leidraad dateert uit 2017. Het is de eerste uitgebreide publicatie over circulariteit & openbare verlichting. Destijds een mijlpaal, nu enigszins verouderd. En dat is goed nieuws: de ontwikkelingen op het gebied van circulariteit gaan snel! Wat in 2017 nog bijzonder was, is nu gemeengoed. En wat toen nog ondenkbaar was, wordt nu ontwikkeld.

De geactualiseerde Leidraad uit 2022 start, net als die van 2017, met basisinformatie over circulariteit. Dit is nog duidelijker en beknopter geworden. In heldere taal wordt het WIE-WAT-WAAROM-WANNEER-HOE van circulariteit beschreven. Zodat je je basiskennis paraat hebt en dit ook kunt overbrengen op collega's en andere gesprekspartners.

Voorbeelden, trends en instrumenten

Daarna duiken we in de wereld van de circulaire openbare verlichting. Wat is er allemaal mogelijk? Welke ontwikkelingen heeft ons vakgebied doorgemaakt als het gaat om circulariteit? Wat zijn de belangrijkste trends? Het gaat daarbij al lang niet meer alleen om recycling en inkopen. Circulariteit speelt ook een belangrijke rol in de ontwerpfase, bij het beheer en bij het onderhoud. Het repareren van producten en verlengen van de levensduur krijgt steeds meer aandacht. Ook worden er producten ontwikkeld van secundaire of zelfs biobased grondstoffen. In de herschreven Leidraad vindt u volop praktijkvoorbeelden.

Het laatste onderdeel van de Leidraad is nieuw. Dit bevat een duidelijke beschrijving van een aantal instrumenten, waaronder het materialenpaspoort, de MVI-criteriatool, de RAW-bestektekst

voor vervallen materialen, de levenscyclusanalyse en de milieukostenindicator. Voor degenen die meer willen weten over de laatste twee instrumenten is er een speciale Handleiding geschreven.

Handleiding Armaturen en LCA/MKI

Deze Handleiding verscheen in 2019 en is nog aardig bij de tijd. Anders dan de Leidraad wordt dit boekje daarom niet grondig herschreven. Wel vinden er enkele belangrijke aanpassingen en vooral aanvullingen plaats. Zo wordt er in deze versie meer aandacht besteed aan het verschil tussen Levenscyclusanalyse (LCA) en Milieukostenindicator (MKI), en de mogelijkheden en beperkingen van beide instrumenten.

Verder is er een geheel nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de Handleiding, waarin praktijkvoorbeelden worden beschreven. Met name de aanbesteding van de gemeente Amsterdam (met MKI) en van de drie Drechtsteden (met LCA) komen aan bod. Daarbij worden ook de 'lessons learned' gepresenteerd. Dit vormt een waardevolle toevoeging voor iedereen die zelf met de LCA en/of MKI aan de slag wil.

Een derde grote verandering is dat de doorge-rekende scenario's vervangen zijn door nieuwe scenario's, die beter passen bij deze tijd. Deze berekeningen brengen nieuwe inzichten voor zowel overheden als leveranciers: hoe kunnen we de milieu-impact gedurende de hele levenscyclus – van grondstofwinning tot einde levensduur – verder omlaag brengen en kunnen we meer circulair gaan werken. Aan deze scenario's wordt op dit moment nog volop gewerkt.

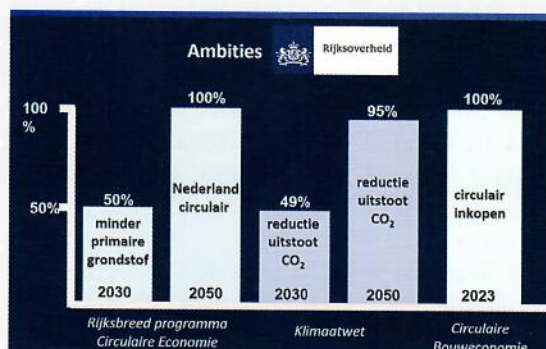
NG OVER CIRCULARITEIT

Stichting OVLNL

De 'Leidraad circulariteit openbare verlichting' is destijds gemaakt in opdracht van stichting OVLNL en met medewerking van de werkgroep OVL Circulair van OVLNL. De 'Handleiding Armaturen en LCA/MKI' is gemaakt door Licht en Donker Advies en Ecochain, in nauwe samenwerking met zeven overheden en vier leveranciers en in samenspraak met stichting OVLNL. De actualisatie van beide boekjes is mede mogelijk door een financiële bijdrage van Stichting OVLNL en Metropool Regio Amsterdam (MRA).

Bij beide organisaties staat circulariteit hoog op de agenda. Mede in opdracht van stichting OVLNL wordt er op dit moment – samen met de diverse stakeholders – gewerkt aan een Beoordelingsrichtlijn, die het mogelijk maakt om te bepalen in hoeverre een armatuur te herstellen is. Ook bij dit project is de werkgroep OVL Circulair van OVLNL nauw betrokken.

Beide boekjes verschijnen eind 2022/2023. Ze zijn (ook straks de herziene versies) als download voor leden gratis beschikbaar op ovnl.nl/bibliotheek.

Het Planbureau voor de Leefomgeving onderscheidt 4 manieren om grondstoffen efficiënter te gebruiken:

- **Narrow the loop:**
Minder grondstoffen gebruiken door van producten af te zien, producten te delen of ze efficiënter te fabriceren.
- **Slow the loop:**
Het langer en intensiever gebruiken van producten en onderdelen door hergebruik en reparatie, dit vertraagt de vraag naar nieuwe grondstoffen.
- **Close the loop:**
Het sluiten van de kringloop door recycling van materialen, zodat er minder afval wordt verbrand of gestort én minder nieuwe grondstoffen nodig zijn.
- **Substitutie:**
Het vervangen van eindige grondstoffen door hernieuwbare grondstoffen (zoals biograndstoffen) of alternatieve primaire grondstoffen met minder milieudruk.

In de 'Leidraad circulariteit openbare verlichting' vindt u praktijkvoorbeelden uit het werkveld openbare verlichting voor deze vier manieren.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Beatrijs Oerlemans via circulariteit@ovnl.nl.